

PANEVĖŽIO PRADINĖS MOKYKLOS IŠORĖS VERTINIMO ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2010 m. spalio 18– 22 d.

Vizito tikslas – skatinti mokyklą tobulėti siekiant geresnės ugdymo(si) kokybės ir geresnių mokinių pasiekimų.

Išorės vertintojų komanda:

Irena Ričkuvienė, vadovaujančioji vertintoja, organizuoja ir koordinuoja išorės vertintojų komandos darbą, parengia išorės vertinimo ataskaitos projektą ir jį derina su mokykla. Suderintą išorės vertinimo ataskaitą pateikia Nacionalinei mokyklų vertinimo agentūrai.

Rima Kazlauskienė, kuruojančioji vertintoja, atsakinga už 2-os srities „Ugdymas ir mokymasis“ vertinimą bei stažuotojo praktinę veiklą išorės vertinimo metu.

Inga Vargalienė, atsakinga už 1-os srities „Mokyklos kultūra“ ir 3-os srities „Pasiekimai“ vertinimus.

Jolanta Samaitienė, atsakinga už 4-os srities „Pagalba mokiniui“ vertinimą.

Valdis Vaičėnas, atsakingas už 5-os srities „Mokyklos strateginis valdymas“ vertinimą.

Jolita Abraškevičienė, atsakinga už pasirengimą savarankiškai dirbti atliekant išorės vertinimą mokykloje.

Panevėžio pradinėje mokykloje penki vertintojai ir viena stažuotoja stebėjo 68 ugdymo procese organizuojamas veiklas: pamokas, logopedines pratybas, specialiojo pedagogo užsiėmimą, neformaliojo ugdymo užsiėmimus ir mokinius pertraukų metu. Susitiko su mokyklos taryba, mokytojų taryba, vidaus audito koordinavimo grupe. Kalbėjosi su mokyklos vadovais, pagalbos specialistais, mokytojais, mokiniais, aptarnaujančiu personalu. Buvo analizuojami mokyklos veiklą ir ugdymo procesą reglamentuojantys dokumentai, mokinių ir jų tėvų nuomonės apie mokyklos veiklą tyrimo statistinė ataskaita. Vertintojai naudojami ir atsižvelgė į pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrąsias programas, pamokos stebėjimo protokolais.

Savo darbe vertintojai vadovavosi Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos kokybės išorės vertinimo tvarkos aprašu, išorės vertintojų elgesio kodeksu, informacijos fiksavimo formomis (pamokų stebėjimo protokolai, vertintojų užrašai). Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos rodikliais bei veiklos kokybės vertinimo lygiais (Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos kokybės išorės vertinimo tvarkos aprašo 3 priedas). Išorės vertintojai taikė penkių vertinimo lygių skalę:

Kokybės lygis	Aprašomieji veiklos kokybės vertinimai	Išvada
4 lygis	Labai gera: veiksminga, spartus tobulėjimas, išskirtinė, kryptinga, originali, ypatinga, išpūdinga, savita, puiki, labai paveiki, nepriekaištinga, kūrybiška	Verta paskleisti už mokyklos ribų
3 lygis	Gera: viršija vidurkį, tinkama, paveiki, turi savitų bruožų, potenciali, lanksti	Verta paskleisti pačioje mokykloje
2 lygis	Nebloga: patenkinama, vidutiniška, priimtina, nesisteminga, neišskirtinė	Tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti
1 lygis	Prasta: nepatenkinama, prastesnė už vidurkį, neveiksminga, nevykusi, netinkama, nekonkreči, neperspektyvi, rizikinga	Būtina tobulinti
N lygis	Labai prasta: bloga, nepriimtina, peiktina, atkreiptinas dėmesys, neadekvati	Būtina imtis radikalių pokyčių, mokyklai būtina skubi išorės pagalba

Išskiriant mokyklos stipriąsias bei tobulintinas sritis prie teiginių nurodomos temos arba veiklos rodikliai (pvz., 4.1., 1.1.6. ir t. t.), kuriuos mokykla gali perskaityti ir pasitikslinti Bendrojo lavinimo mokyklos veiklos kokybės vidaus audito rekomendacijose. Siūlytume išorės vertinimo išvadas palyginti su mokyklos įsivertinimo rezultatais.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad rekomenduojamus tobulinimus Panevėžio pradinės mokyklos bendruomenė gali įgyvendinti veiksmingiau organizuodama savo vidaus išteklius, tikslingai dalindamasi gerąja patirtimi, mokydamasi ir bendradarbiaudama su mokyklos išorės partneriais, kryptingai telkdamasi siekti geresnės ugdymo(si) kokybės ir mokinių geresnių pasiekimų.

Išorės vertintojų komanda dėkoja mokyklos direktorei Ritai Charisovai, direktorės pavaduotojai ugdymui Aušrai Burbieniui, aptarnaujančiam personalui bei visai mokyklos bendruomenei už geranoriškumą, bendravimą, bendradarbiavimą, svetingumą, puikias darbo sąlygas. Linkime ir toliau stiprinti mokyklos tradicijas, mokytis ir inicijuoti prasmingus pokyčius.

ATASKAITA

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Panevėžio pradinė mokykla yra bendrojo lavinimo įstaiga, vykdanči pradinio ugdymo, specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams pritaikytą ir neformaliojo ugdymo programų įgyvendinimą.

Mokykla įsteigta 1990 m. Ji įsikūrusi buvusio dviaukščiaame dalinai renovuotame pastate, turinti savo aptvertą teritoriją. Mokyklos išorinė ir vidinė aplinka tvarkinga, prižiūrima ir puoselejiama. Mokykla neturi sporto salės ir stadiono. 2009 m. Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimu pavesta administruoti Regos centro „Linelis“ pradinės klases.

Nuo 2006 m. aktyviai dalyvauja miesto, šalies, tarptautiniuose projektuose ir konkursuose: pilietinio ir tautinio ugdymo, Comenius „Tolerancijos ugdymas: priemonė įveikti sunkumus“, „Informacinių ir komunikacinių technologijų įgyvendinimas mūsų mokykloje“ ir kt. Mokytojai savo patirtį skleidžia ne tik mokykloje, bet ir mieste, šalyje. Organizuojami tarptautiniai vaikų tautinių šokių festivaliai „Suk ratelį pasauliui“, muzikinio ugdymo konferencijos „Vaikai ir muzika“.

2010 m. gegužės 6–20 d. Panevėžio pradinėje mokykloje Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra atliko mokinių ir jų tėvų nuomonės apie mokyklos veiklą tyrimą. Tyrimo tikslas – išsiaiškinti, kaip mokiniai ir jų tėvai vertina skirtingas mokykloje kuriamas aplinkas: akademinę, emocinę, socialinę ir fizinę, kurių kiekviena atskirai ir bendroje jungtyje sudaro sąlygas ir skatina mokinio kaip gabios, visavertės, pilietiškos ir atsakingos asmenybės raidą. Didžioji dauguma tėvų ypač palankiai vertina emocinę ir socialinę aplinką, kuri palaiko ugdymo proceso dalyvių ir su juo suinteresuotų asmenų grupių (mokinių tėvų, mokyklos vadovų, mokykloje dirbančių specialistų) tapatumą ir savigarbą. Tai patvirtino ir penkių dienų išorės vertintojų stebėta mokyklos veikla.

Šiuo metu mokykloje dirba 31 pedagogas. Du mokytojai ekspertai, 18 mokytojų metodininkų, 8 – vyresnieji mokytojai. Trims mokytojams Panevėžio pradinė mokykla – nepagrindinė darbovietė.

Mokinių priėmimas į mokyklą vyksta vadovaujantis Panevėžio miesto savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų mokinių priėmimo ir klasių komplektavimo tvarkos aprašu. Mokykloje yra šešiolika pradinių klasių komplektų. Išorės vertinimo metu Panevėžio pradinėje mokykloje 1–4 kl. mokėsi 389 mokiniai. 2010–2011 m. m. mokykloje pagal adaptuotas ir modifikuotas programas ugdomi 23 specialiųjų poreikių mokiniai, 95 mokiniai, turintys kalbos ir komunikacijos sutrikimus.

Mokyklos pateiktos mokinių lankomumo suvestinės rodo, kad mokinių praleistų pamokų skaičius ir praleistų pamokų skaičius be priežasties per pastaruosius dvejus metus mokslo metus mažėjo. Vizito metu klasių lankomumas buvo geras.

Daugumos šią mokyklą lankančių mokinių šeimų socialinė-ekonominė padėtis, mokyklos vertinimu, yra vidutinė. 20 proc. socialiai remtinų mokinių gauna nemokamą maitinimą, aprūpinami būtiniaisiais mokinio reikmenimis. Nepilnamečių reikalų inspekcijos įskaitoje esančių mokinių nėra.

Mokyklai vadovauja Rita Charisova, turinti 20 metų vadybinį stažą šioje mokykloje, įgijusi II vadybinę kategoriją. Direktoriaus pavaduotoja ugdymui Aušra Burbienė, turinti dešimt metų vadybinį stažą, įgijusi II vadybinę kategoriją.

II. STIPRIEJI IR TOBULINTI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

Mokyklos stiprieji veiklos aspektai:

1. Mokinių vertybinių nuostatų ir elgesio kultūros formavimas mokykloje (1.1.1., 1.1.2., 1.1.3.).
2. Palankus mikroklimatas klasėse (1.1.4., 1.1.6.).
3. Jaukios aplinkos kūrimas (1.3.3.).
4. Pedagogų aiškinimo tikslumas, vaizdumas ir nuoseklumas (2.3.3.)
5. Mokinių savarankiško darbo gebėjimai ir įgūdžiai (2.4.2.)
6. Mokinių pasiekimai olimpiadose, konkursuose ir meninėje veikloje (3.2.2.).
7. Rūpinimasis mokiniais (4.1.).
8. Bendravimas ir bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais.) (4.5.).
9. Aukšta vadovų ir pedagogų kvalifikacija (5.4.1.).
10. Daugialypės terpės projektorių ir informacinių komunikacinių technologijų priemonių naudojimas ugdymo procese (5.5.2.).

Mokyklos tobulintini veiklos aspektai:

1. Metodai, skatinantys mokinių aktyvumą ugdymo procese (2.2.1.).
2. Gabių mokinių ugdymas pamokoje (4.3.2.).
3. Turimų duomenų panaudojimas veiklos analizei ir tobulinimui (5.1.4.).
4. Veiklos įsivertinimas (5.2.).
5. Išorinių ir vidinių erdvių pritaikymas ugdymui (5.5.3.).

Sveikintina tai, kad mokykloje yra keletas mokytojų: V. Klišys, J. Antipirovičienė ir Dalija Latvėnienė galinčių skleisti patirtį šalyje apie šiuolaikinės pamokos organizavimą.

III. VIDAUS ĮSIVERTINIMO VEIKSMINGUMAS

Panevėžio pradinėje mokykloje mokyklos įsivertinimas nesistemiškas, tačiau įsivertinimas atliekamas laikantis visų rekomenduojamų etapų. Su audito rezultatais mokytojai supažindinti, gauti duomenys ir išvados nepanaudojamos rengiant 2009 m., 2010 m. veiklos programas.

Iš pokalbių su vidaus audito koordinavimo grupe paaiškėjo, kad mokytojams vidaus auditas nėra lengvas procesas. Jiems reiktų konsultacijų, kaip kurti pamatuojamas, konkretesnes iliustracijas, kurios padėtų objektyviai įvertinti veiklos kokybę pagal vertinimo lygių skalę. Vertintojų komandos nuomone, mokytojams vertėtų nutarti, kaip mažinti veiklos rodiklių skaičių (pavyzdžiui, rinktis svarbiausius tris-keturis), rinktis tinkamesnius metodus (pavyzdžiui, dažniau taikyti stebėjimą, mokyklos savęs vertinimo procedūras integruoti į mokinių mokymosi procesą, projektinę veiklą), tobulinti darbo organizavimo būdą.

Mokyklos dokumentų analizė, pokalbis su KVA grupe leidžia daryti prielaidą, kad mokykloje atliekamas įsivertinimas turėtų būti nuolatinis, nenutrūkstantis, duomenimis grįstas reflektavimo procesas. Įsivertinimų metu mokyklos bendruomenei vertėtų tikslingiau vykdyti veiklos kokybės pokyčių analizę. Mokykloje būtų prasminga keisti pedagoginės bendruomenės nuostatas į mokyklos savęs vertinimo procesus: įsivertinimą laikyti ne tikslu (ar rezultatu), bet priemone (galimybe) veiklos kokybei tobulinti.

IV. PENKIŲ SRIČIŲ ĮVERTINIMAS

1. MOKYKLOS KULTŪRA

Panevėžio pradinės mokyklos kultūra potenciali, turinti savitų bruožų.

Mokyklos etosas vertinamas gerai. Dauguma bendruomenės narių įvardina vertybes, išskiria pagarbą tautinėms tradicijoms, estetiniam ir meniniam lavinimui, pagarbaus elgesio kultūrai, kuri optimaliai tenkina daugumos bendruomenės narių (mokinių, jų tėvai (globėjų, rūpintojų), pedagogų, aptarnaujančio personalo) poreikius. Mokykloje kryptingai kuriama vidaus gyvenimo kultūra (tradiciniai renginiai, logotipas, transparantas, metraštis, skaitmeninės video medžiagos kaupimas), formuojama elgesio kultūra: iškabintos taisyklės kabinetuose, koridoriuose, kurių stengiamasi laikytis, ugdomos mokinių vertybinės nuostatos: pagarba, tolerancija, supratingumas. Vykdomuose projektuose gautą patirtį stengiamasi perkelti į kasdienį mokyklos gyvenimą. Tarptautinis Comenius projektas „Tolerancijos ugdymas: priemonė įveikti sunkumus“ padėjo kurtis mokytojų ir mokinių bendravimo kultūrai, formotis tolerancijos ugdymo tradicijoms. Po gamtosauginio projekto, mokiniai klasėse rūšiuoja šiukšles. Šiais mokslo metais išleistas ugdomasis mokyklinis kalendorius „Arčiau gamtos – arčiau vienas kito“. Jame apibrėžtos ugdomosios veiklos kryptys kiekvienam mėnesiui. Elektroninėje švieslentėje kasdien keičiama sentencija. Dauguma tėvų (globėjų, rūpintojų) padeda įgyvendinti įvairius kūrybinius projektus, aktyviai dalyvauja įvairiuose renginiuose. Mokyklos bendruomenė didžiuojasi mokykla ir puoselėja savitas tradicijas, dalyvauja kuriant ir įamžinant savo mokyklos istoriją. Tradicijos panaudojamos vertybinėms nuostatoms formuoti. Visa tai lemia mokyklos išskirtinumą mieste. Remiantis sociologų tyrimo ataskaitos duomenimis beveik visi apklaustųjų mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) yra patenkinti, kad vaikas mokosi būtent šioje mokykloje, jų teigimu, vaikams patinka mokykloje ir jie pasitiki mokyklos mokytojais kaip dalyko specialistais.

Mokykloje sukurtas palankus ugdymui(si) mikroklimatas klasėse. Išorės vertintojai stebėdami ugdymo procesą, pamokų stebėjimo protokoluose užfiksavo gerus mokinių ir mokytojų santykius, grindžiamus tarpusavio supratimu, pagarba. Dauguma mokinių pamokose pasižymėjo aukšta elgesio kultūra. Mokinių elgesys ir drausmė, išorės vertintojų vizito metu stebėtose 68 pamokose:

Labai gera (4 lygis)	Gera (3 lygis)	Patenkinama (2 lygis)	Prasta (1 lygis)	Labai prasta (N lygis)
29 pamokos 42,6 proc.	25 pamokų 36,8 proc.	14 pamokų 20,6 proc.	-	-

Vyraujanti abipusė pagarba ugdymo procese, tvarką ir drausmę palaikančių reikalavimų aiškumas, gera drausmė ir požiūris į mokymą(si) netrukdo mokytojams mokyti, o patiems mokiniams mokyti.

Pažangos siekiai vertinami gerai. Mokyklos bendruomenė turi susiformavusią aiškia viziją dėl asmenybės socialinių ir moralinių savybių ugdymo lūkesčių. Iš pokalbių su tėvais, mokytojais, statistinės ataskaitos galima teigti, kad dauguma tėvų džiaugiasi savo vaikų pasiekimais mokykloje, saviraiškos poreikių tenkinimo galimybėmis. Mokytojai vertina vaiko pastangas ir tiki jo sėkme. Dauguma mokinių, remiantis mokyklos pateiktomis mokinių ugdymosi ataskaitomis, pasiekia daugiau negu vidutinį pasiekimų lygį. Tokie rezultatai pateisina tėvų ir mokinių lūkesčius.

Mokyklos pagrindiniuose veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose numatoma iš dalies kryptinga mokyklos plėtra. Iš pokalbių su vadovais, mokytojais, metodinės tarybos nariais galima teigti, kad mokykloje tinkamai vykdomas kvalifikacijos tobulinimo procesas: nustatomi ir suderinami individualūs, grupės ir bendrieji kvalifikacijos tobulinimo poreikiai. Tikslams ir uždaviniams įgyvendinti sudaromos pedagogų kūrybinės grupės. Jos pasitelkiamos atlikti numatytas veiklas, sprendžiant įvairias mokyklos problemas. Efektyvesnis pedagogų kūrybinių grupių surinktos ir apdorotos informacijos perkėlimas į planavimo ir veiklos dokumentus padėtų mokyklos kaip organizacijos pažangos siekio įgyvendinimui, padėtų aiškiau apsibrėžti veiklos prioritetus, kryptis ir laukiamą rezultatą.

Tvarka mokykloje yra tinkama. Vadovų, mokytojų, aptarnaujančio personalo tvarkos ir drausmės reikalavimai apibrėžti darbo tvarkos taisyklėse, mokinių - pagarbaus elgesio taisyklėse, vaiko teisėse ir pareigose. Bendruomenės nariai dažnai skatinami žodine padėka. Vaikų saviugdą skatina siektinos nominacijos, kurios padeda įtvirtinti mokinių pageidaujamą elgesį (mokslo metų pabaigoje mokiniai apdovanojami ekskursija). Mokyklos vadovai telkia kolektyvą, siekia palaikyti gerus santykius: organizuojami renginiai, švenčiamos šventės, suteikiama pagalba. Mokykla turi mokinių lankomumo apskaitos ir kontrolės tvarką. Soc. pedagogas išsamiai analizuoja pamokų praleidimo priežastis, numato priemones, kurios padeda gerinti mokinių lankomumą. Kuriamas emocinis mikroklimatas, kuris skatina bendruomenės narius mokytis, dirbti ir tobulėti. Susitarimai dėl priimtino elgesio akivaizdūs daugumoje stebėtų pamokų, tačiau daliai mokytojų reikėtų didesni dėmesį skirti mokinių elgesio kultūros ugdymui pertraukų metu. Tai patvirtina ir mokinių tėvų nuomonės apie mokyklos veiklą tyrimo statistinė ataskaita. Mokytojams vertėtų didesni dėmesį skirti budėjimui pertraukų metu. Išorės vertintojai stebėdami ugdymo procesą pastebėjo, kad mokykloje priimtas susitarimas – po pamokos skambutis neskamba, tik prieš pamokas, sudaro prielaidas užtekti pamokos laiką. Vertinimo metu tokia situacija buvo stebėta 15 proc. pamokų.

Aplinkos jaukumas paveikus, turintis savitų bruožų: darbų ekspozicijų ir aktualios informacijos pateikimas, jų apipavidalinimas, gėlės, vyraujantis švaros ir tvarkos derinys. Jaukumą kuria ir palaiko visa įstaigos bendruomenė, o veiklą koordinuoja mokyklos įvaizdžio kūrybinės grupės pedagogai. Koridoriuose, bibliotekoje, valgykloje, klasėse eksponuojami mokinių ir mokytojų darbai. Darbai tikslingai naudojami mokymo procese. Tvarkai ir švarai palaikyti padeda mokyklos aptarnaujantis personalas. Visa tai ugdo mokinių estetinį lavinimą, formuoja socialines kompetencijas.

Mokyklos ryšiai priimtini. Svetinga mokyklos aplinka, kuriamos tradicijos, bendravimo ir bendradarbiavimo su tėvais būdų ieškojimas padeda formuoti mokyklos įvaizdį. Tėvai šią mokyklą renkasi dėl palankaus vaikams emocinio mikroklimato, saugios ir jaukios aplinkos, kvalifikuotų pedagogų. Kryptinga ugdomoji veikla sudaro tinkamas prielaidas mokinių saviraiškai, ugdo socialinius gebėjimus. Mokyklos bendradarbiavimo su įstaigomis, organizacijomis, institucijomis formos tradicinės: kvalifikacijos kėlimas, gerosios patirties sklaida, socialinė bei psichologinė pagalba, mokinių saviraiška. Mokykla bendradarbiauja su „Saulėtekio“ pagrindine mokykla, K. Paltaroko gimnazija, pavienėmis ikimokyklinėmis, viešosiomis, neformalaus ugdymo įstaigomis, miesto bibliotekos filialais. Kauno technologijos universiteto Panevėžio Instituto Vaikų universitete antri metai paskaitas lanko keletas ketvirtokų. Jau dvylika metų Olandijos Huso miesto Terwelle mokyklos studentai pavasarį atlieka praktiką mokykloje. Apie mokyklos veiklą, vertybes, susitarimus, pasiekimus iš dalies kryptingai informuojama mokyklos svetainėje www.panpradine.lt. Teikiama informacija yra tikslinga, tačiau retai atnaujinama. Operatyvesnis informacijos pateikimas padėtų efektyviau pristatyti mokyklos veiklą bendruomenei. Mokyklai būtų naudinga išnaudoti ryšius su miesto, šalies, užsienio partneriais įvaizdžio viešojoje erdvėje formavimui.

2. Ugdymas ir mokymasis

Panevėžio pradinės mokyklos ugdymas ir mokymasis tinkamas, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti.

Bendras ugdymo organizavimas priimtinas. Mokykloje rašomos neformalaus ugdymo programos, ilgalaikiai planai, kurie parašyti laikantis susitarimų. Ilgalaikiuose planuose didelis dėmesys skiriamas klasių charakteristikoms. Neformalaus ugdymo programos aprobuotos mokytojų tarybos pasitarime, metodikos taryboje. Programose pateikiamas veiklos aprašymas, tikslai, uždaviniai, laukiami rezultatai, ištekliai. Ugdymo turinys išdėstytas nurodant temas (potemes), ugdymo siekinius, turinio apimtis valandomis, palikta vietos koregavimui. Planų ir programų formų vieningumą inicijavo pedagogų kūrybinė grupė, prieš tai suderinus su mokytojais. Dalis planų mokslo metų bėgyje koreguojami, pažymima pasiekti rezultatai arba temos perkeliamos į kitas datas. Šiuo metu neformaliajam ugdymui skirtos 32 valandos, daugiausia estetiniam meniniam ugdymui, tačiau atkreipiamas dėmesys, kad keletas iš šių valandų naudojama ne pagal paskirtį, t.y. 3-4 klasių lietuvių kalbos raiškai. Direktorės pavaduotojos teigimu, renkantis neformaliojo ugdymo programas, analizuojama praėjusių mokslo metų veikla, atsižvelgiama kiek buvo populiarī programa, kaip noriai lankė vaikai, prioritetas skiriamas meniniam lavinimui. Tėvai renkasi iš siūlomų neformalaus ugdymo programų, jie norėtų daugiau sportinės veiklos, tačiau dėl tinkamų patalpų trūkumo, šios krypties programų mažai. Ugdymo planas parengtas laikantis bendrųjų ugdymo plano reikalavimų, tačiau nėra savitas, daug sričių perrašyta iš Bendrojo ugdymo plano, nors tai mokyklai nėra aktualu. Dalis mokyklos nuožiūra skiriamų valandų šiais mokslo metais rezervuotos projektinei veiklai. Prevencinės programos integruojamos į bendruosius dalykus, tas atsispindi ir klasių dienyuose. Dauguma klasių dirba pagal „Šok“ vadovėlių seriją, todėl dalykų integracija vyksta pamokų metu. Pamokų tvarkaraščiai daugiau tenkina mokytojų, bet ne mokinių poreikius. Yra klasių, kurių vaikai vieną dieną turi šešias, kitą dieną tik tris pamokas: 1a klasė trečiadienį ir ketvirtadienį turi po 5 pamokas, o penktadienį tik tris, 2 c klasei penktadienį nulinė ir pirma pamokos laisvos. Pastebėta, kad tėvai dalį vaikų atveža į mokyklą 8 val., nors nulinės pamokos ir nėra. Vaikai triukšmauja koridoriuose, trukdo vesti pamokas, patys išsiblaško ir sunkiau būna susikaupti per pamokas. Tarp nulinės ir pirmos pamokos tik 5 min. pertrauka. Vertintojų komandos nuomone, tikslinga peržiūrėti ir pakoreguoti pamokų tvarkaraštį, atsižvelgiant į higienos normas, daugiau tenkinti mokinių poreikius, juolab, kad ateinančių mokytojų antraeilininkų yra tik 3, o dalį pamokų (šokis, etika) veda šios mokyklos mokytojos.

Pamokos organizavimas vertinamas patenkinamai. Mokytojai planuoja savo veiklą, atsižvelgdami į mokinių pasiekimus ir gebėjimus, pamokų temas. Dalis mokytojų teisingai formuluoja pamokos uždavinį, orientuotą į rezultatą, jį skelbia mokiniams. Tas pastebėta muzikos pamokoje 1b klasėje, matematikos 4a, anglų kalbos 2d, lietuvių kalbos 2a ir 1a klasėse. Tačiau stebėta pamokų, kuriose neracionaliai buvo naudojamas laikas, pasitaikė atveju, kai pamoka buvo baigiama prieš laiką.

Mokyklai reikėtų tobulinti ugdomosios veiklos būdų ir metodų įvairovę, kadangi dalis mokytojų, planuodami veiklą mažai dėmesio skiria tinkamų metodų parinkimui, kurie skatintų mokinių aktyvumą ir motyvaciją pamokoje. Didžiojoje dalyje (60 proc.) stebėtų pamokų vyko pasyvi, monotoniška veikla, kurioje mažai dėmesio buvo skiriama aktyviam mokinių mokymuisi, bendradarbiavimui. Dažniau vyravo mokytojų aiškinimas, atsakymai į klausimus. Tokiose pamokose mokiniai dažnai buvo pasyvūs klausytojai ir paskirtų užduočių vykdytojai, negu aktyvūs proceso dalyviai. Tačiau stebėta pamokų, kuriose vertintojai fiksavo ir profesionaliai organizuotų pamokų veiklą, kuriose mokiniai aktyviai buvo įtraukiami į mokymąsi (apie 40 proc. visų stebėtų pamokų). Tas pastebėta šokio pamokoje 3c klasėje, neformaliojo ugdymo užsiėmimuose 3a ir 4a „Linksmieji muzikantai“, muzikos pamokose 3a ir 3c, 4a, 1a, 1b klasėse, matematikos 1d, 1c, 2c, 3c, 3a, 4a klasėse, lietuvių kalbos 1a, 1b, 1c, 1d, 4c, anglų kalbos 3a, 2d, 2a, pasaulio pažinimo pamokose 2c, 4a, 3a klasėse, 1b logopedinėse ir 3e spec. pratybose. Šiose pamokose mokytojai taikė kritinio mąstymo metodus, žaidybines situacijas, demonstravimą, nuoseklų aiškinimą etapais su praktiniais išbandymais, kūrybines užduotis, darbą porose ir grupėse, siejo su verslumu per

žaidimus ir pan. Šiose pamokose mokiniai noriai dirbo, vyravo aktyvus mokymasis, aukšta motyvacija, buvo skatinamas bendradarbiavimas. Tikėtina, kad jeigu mokytojai, planuodami veiklą, dažniau numatytų aktyvius mokymo(si) metodus ir juos taikytų pamokose, gerėtų mokinių motyvacija ir aktyvumas, jie dažniau patirtų mokymo(si) sėkmę.

Mokymo kokybė vidutiniška, išskyrus mokyklos pedagogų tikslų, vaizdų ir nuoseklų aiškinimą, kuris vertinamas gerai. Daugumoje stebėtų pamokų mokytojai sukuria mokiniams patrauklią mokymosi aplinką, nuteikia juos darbui. Tikslingas informacinių komunikacinių technologinių priemonių panaudojimas sudomina dėstomu dalyku, veiksmingai nuteikia darbui. Dauguma mokytojų ugdomąjį turinį parenka atsižvelgdami į mokinių poreikius, interesus, sieja su gyvenimiška patirtimi. Tas pastebėta muzikos pamokoje 3c klasėje aiškinantis natų ilgumą, anglų k. 2d mokantis spalvų pavadinimus, matematikos 4a kalbant apie stačiakampio ir kvadrato perimetrą, pasaulio pažinimo pamokoje 2c apie duonelės kelią, lietuvių k. 3c aiškinantis dalykinį tekstą. Ugdomosios veiklos siejimas su gyvenimiška patirtimi mokymą(si) daro patraukliu, kelia ir palaiko mokinių motyvaciją, skatina aktyvumą, padeda siekti pažangos. Stebėdami pamokas, vertintojai užfiksavo, kad pamokose mokytojai stebi mokinių veiklą, tikrina kaip sekasi atlikti skirtas užduotis, giria ir skatina, tačiau ne visada akcentuoja mokinių išmokimą proceso eigoje, kartais trūksta dėmesio mokinių asmeninei pažangai, dažniausiai apsiribojama tik aptariant kaip sekasi bendra veikla pamokoje. Tai fiksuota lietuvių k. 4d, etikos 3d, dailės ir technologijų 3c ir 2b, pasaulio pažinimo 3e pamokose. Tikėtina, kad jei mokytojai fiksuotų kiekvieno mokinio asmeninę mokymosi pažangą pamokos eigoje, o pamokos apibendrinimą sietų su kiekvieno mokinio konkrečiais pasiekimais ir iškelto uždavinio įgyvendinimu, mokiniai geriau suvoktų mokymosi svarbą, galėtų spręsti apie savo mokymosi sėkmę, mokytojų padedami gebėtų numatyti tolimesnius mokymosi žingsnius.

Mokymosi kokybė neišskirtinė, išskyrus mokinių gebėjimą savarankiškai atlikti užduotis, kuris vertinamas gerai. Dauguma mokyklos mokinių turi savarankiško darbo gebėjimų ir įgūdžių. Tas pastebėta lietuvių k. 3c, 1a, 4b, matematikos 2b, 3c, 3e, 2a, muzikos 3c, anglų k. 2d pamokose, neformalaus ugdymo užsiėmimuose „Linksmieji muzikantai“, logopedinėse pratybose 1b, kūno kultūros pamokoje 1c klasėse. Šiose pamokose dauguma mokinių teisingai atliko užduotis savarankiškai, gebėjo naudotis priemonėmis, susirasti reikiamą informaciją. Dalis mokinių per pamokas pasitiki savo jėgomis ir greitai įsitraukia į darbą pamokoje, geba naudotis mokymosi aplinka, yra aktyvūs, kelia rankas, noriai atsakinėja, o dalis mokinių dirba be iniciatyvos ir susidomėjimo. Vertintojai pastebėjo, kad aktyvesni mokiniai būna tose pamokose, kuriose mokytojai taiko įvairesnę veiklą, aktyvius mokymo metodus ir būdus. Rekomenduojama mokytojams planuojant veiklą pamokoje, atkreipti dėmesį į darbo formų ir būdų bei įvairesnių metodų parinkimą.

Mokymo ir mokymosi diferencijavimas neišskirtinis. Stebint ir analizuojant pamokas išaiškėjo, kad mokytojai pamokoje stebi mokinių veiklą, teikia pagalbą prireikus, tačiau diferencijuojant ir individualizuojant ugdymo turinį, dažniausiai dirbama su visa klase tas pačias užduotis. Tik dalyje pamokų gabiems ar mokymosi sunkumų turintiems mokiniams buvo pateiktos skirtingos užduotys, mokymasis buvo efektyviai organizuojamas atsižvelgiant į kiekvieno mokinio poreikius ir gebėjimus. Tokia mokytojų veikla fiksuota pasaulio pažinimo pamokoje 4c klasėje, kai gabesni mokiniai rinko sudėtingesnę informaciją, lietuvių kalbos 2d klasėje atlikus užduotis skirta papildomų, lietuvių kalbos 1d klasėje, kuriems sunkiau sekasi užduočių skiriama mažiau, matematikos 2c greičiau dirbantiems papildomos užduotys, muzikos pamokoje 3c nesupratus siūloma pasikonsultuoti su draugu, kiti paskatinami padėti draugams, anglų kalbos 2d greičiau dirbantiems sudaromos galimybės pasiimti papildomų užduočių. Tikėtina, kad mokinių galimybės atsiskleistų geriau, jeigu mokytojai veiksmingiau diferencijuotų bei individualizuotų mokymosi užduotis ir mokymosi tempą.

Mokinių vertinimas ugdant tinkamas, bet yra ką patobulinti, sustiprinti. Mokytojai gerai pažįsta mokinius, žino jų gebėjimus, nuolat stebi veiklą, tačiau menkai panaudoja gautą

informaciją tolimesniems mokymo žingsniams numatyti. Daugumoje stebėtų pamokų už atliktas užduotis dažniausiai vyravo neformalus vertinimas pagiriant žodžiu „šunuoliai“, „gerai“. Sveikintinas mokinių įsivertinimo spalvomis skatinimas pamokose, tačiau jis būtų efektyvesnis, jeigu būtų siejamas su mokinių pažanga mokantis ir konkrečiais mokinių pasiekimais pamokoje, bet ne su emocine būseną. Stebėta pamokų, kai šį vertinimo ir įsivertinimo metodą mokytojai taikė mokinių savijautai, nuotakai įsivertinti, nebuvo siejama su pamokos uždavinio įgyvendinimu, akcentuoti mokinių pasiekimai. Tačiau vertintojai stebėjo pamokų, kai mokiniams buvo aiškiai nusakomi vertinimo kriterijai, (įsi)vertinimas orientuotas į konkretų rezultatą, susietas su pamokos uždaviniu. Tai fiksuota anglų kalbos pamokoje 2d ir 3a, muzikos 3c ir 1b, matematikos 2c ir 4a, pasaulio pažinimo 4c ir 2c, kūno kultūros 1c, lietuvių kalbos 1b pamokose. Pamokose taikomus vertinimo metodus reikėtų sieti su pamatuojamais konkrečiais mokinių pasiekimais, nuolat stebėti, kaip jiems pavyksta įgyvendinti pamokos uždavinius bei kokią pažangą jie padaro per pamoką. Tikėtina, kad mokymasis taptų tikslingesnis, stiprėtų mokinių motyvacija ir didėtų asmeninė atsakomybė už mokymosi rezultatus, jeigu mokytojai pateiktų konkrečius mokinių veiklos rezultatų kriterijus, o mokiniai gebėtų juos taikydami išsiaiškinti savo išmokimą bei daromą pažangą. Mokykloje sukurtos savitos mokinių pasiekimų vertinimo knygelės, kuriose fiksuojama mokinių pažanga lygiais (aukštesniuoju, pagrindiniu, patenkinamuoju) bei tėvams teikiama informacija apie mokyklos veiklą. Mokinių vertinimui naudojama spalvinė išraiška, fiksavimo forma – antspaudas su saulyte. Kai kurios mokytojos, pasibaigus mėnesiui, knygelėse daro atskiras įklijas tėvams apie konkrečius mokinių pasiekimus. Knygelės pildomos nuosekliai, įrašomi pagyrimai mokiniams už mokymąsi, gerus darbus, informacija tėvams apie klasės veiklą ar netinkamą mokinių elgesį. Iš pokalbio su tėvais paaiškėjo, kad juos tenkina gaunama informacija apie vaikų mokymąsi ir pažangą, tačiau kartais jiems sunku susivokti spalvose ir suprasti konkrečius mokinių gebėjimus. Rekomenduojama koreguoti ir tobulinti mokyklos sukurtą vertinimo sistemą, kuri turėtų derėti su šiuo metu galiojančiais Valstybės dokumentais. Pasibaigus pusmečiui mokytojos skiria savaitę individualiems pokalbiams su tėvais apie mokinių pasiekimus ir gebėjimus. Tėvai visada turi galimybę pabendrauti su klasių mokytojais, mokyklos administracija jiems patogiu laiku, pasiskambinti telefonu, ateiti į mokyklą, parašyti elektroninį laišką ar pakalbėti neformalioje aplinkoje.

3. Pasiekimai

Mokinių pasiekimai Panevėžio pradinėje mokykloje vertinami gerai.

Atskirų mokinių ir mokyklos indėlis į visų klasių mokinių pasiekimus tinkamas. Daroma mokinio pažanga yra stebima, fiksuojama ir aptariama su mokiniais, jų tėvais. Daug dėmesio skiriama kiekvieno mokinio asmeninės ir socialinės raidos pažangai, sudarant geras sąlygas saviugdai ir saviraiškai, vertybinių nuostatų ugdymui pamokose ir neformaliojo ugdymo užsiėmimuose. Mokinių pasiekimai išorės vertintojų vizito metu stebėtose 68 pamokose:

Labai geri (4 lygis)	Gerai (3 lygis)	Patenkinami (2 lygis)	Prasti (1 lygis)	Labai prasti (N lygis)
16 pamokų 23,5 proc.	24 pamokų 35,3 proc.	27 pamokų 39,7 proc.	1 pamoka 1,5 proc.	-

Pavienėse pamokose (7 proc.) išsikelta uždavinio nepavyko pasiekti daugiau nei pusei mokinių. Tai fiksuota pamokų stebėjimo protokoluose: 4d matematikos, 3d lietuvių k., 2d pasaulio pažinimo, 3c dailė ir technologijos pamokose, 1-2, kl. sporto būrelio užsiėmime. Stebėtose pamokose dauguma mokytojų gerai planavo mokinių veiklą, pamokos apibendrinimą siejo su uždaviniu ar numatyta veikla, skatino savęs įsivertinimą (spalvotomis kortelėmis). Tačiau 19 proc. pamokų trūko aiškesnio apibendrinimo, mokinių pasiekimų susiejimo su išsikeltu pamokos uždaviniu.

Mokinių pasiekimai vertinami fiksuojant mokymosi lygį pagal pasiekimų požymius, aprašytus pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiose programose. Ieškoma savitos pasiekimų

fiksavimo metodikos, dauguma mokytojų laikosi bendrų susitarimų. Klasių mokytojai organizuoja nuolatinę informacijos apie mokinių pasiekimus ir padarytą pažangą kaupimą, ir apibendrinimą. Pavaduotoja ugdymui atlieka sistemingą analitinę mokinių pažangos stebėsenos darbą, kur lyginami atskiros klasės, klasių koncentro ir visos mokyklos mokinių pasiekimai. Jie aptariami mokytojų taryboje, tėvų susirinkimuose. Vertintojai pastebi, jog rezultatai aprašomi konkrečiai, jie analizuojami, tačiau išvados tik iš dalies panaudojamos planuojant ugdomąją veiklą.

Mokymosi pasiekimai geri. Mokykla aktyviai dalyvauja miesto, šalies renginiuose, šventėse, akcijose. Daugumos mokinių pasiekimai, mokyklos pateiktai duomenimis, atitinka vidutinį arba aukštesnįjį pasiekimų lygį. Vykdoma mokinių pažangos analizė, ruošiamos pusmečių, metinių pasiekimų suvestinės, rezultatai lyginami su ankstesnių metų pasiekimais. Antrose ir ketvirtose klasėse vykdomi patikrinamieji darbai.

Dauguma mokinių aktyviai dalyvauja įvairiuose projektuose, konkursuose, dalykinėse olimpiadose. Mokyklos bendruomenė (mokiniai, mokytojai, tėvai) didžiuojasi puikiais mokinių pasiekimais pasiekimais miesto organizuojamose lietuvių ir anglų kalbų, matematikos olimpiadose. Mokykloje organizuojami tradiciniai istorinių žinių, diktanto, meninio skaitymo konkursai. Mokiniai per pastaruosius dvejus metus dalyvavo ir gerai pasirodė šalies istorinių žinių „Mes tūkstantmečio vaikai“, matematikos „Kengūros“, anglų kalbos „Amber Star 2009-2010“, J. Švedo tautinių instrumentų atlikėjų, „Per knygą į gamtą“ konkursuose. Dalyvavo ir prizines vietas pelnę vaikų ir jaunimo liaudies bei mišrių instrumentų ansamblių festivalyje „Tirlytis“, miesto teatro šventėje „Drąsiau, drambly“. Labai geri tautinio meno ansamblio „Saulužė“ pasiekimai.

Visi mokiniai tęsia mokymąsi pagrindinėje pakopoje kitose Panevėžio mokyklose. Mokykla neformaliai domisi, kaip sekasi mokytis jų buvusiems mokiniams. „Saulėtekio“ pagrindinės mokyklos kvietimu dalyvavo susitikime su mokytojais dėl ugdytinių mokymosi penktoje klasėje. Individuali informacija asmeniškai gaunama iš kitų mokyklų mokytojų, tėvų bei pačių mokinių, tačiau ji nefiksuojama ir neanalizuojama.

4. Pagalba mokiniui

Panevėžio pradinėje mokykloje pagalba mokiniui tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti.

Rūpinimasis mokiniams mokykloje vertinamas gerai. Numatytos pagalbos priemonės yra tikslingos ir dera tarpusavyje. Mokykloje kryptingai dirba prevencinė darbo grupė, kuri atsakingai pasidalinusi rūpinimosi mokiniams pareigomis. Pokalbio metu su prevencine darbo grupe, su mokytojų taryba paaiškėjo, kad stiprioji mokyklos pusė apsaugant vaikus nuo prievartos, patyčių, nusikalstamumo ir žalingų įpročių yra įvairių projektų („Atliekų rūšiavimas“, „Čia mums gyventi gera“, „Gamtos scenoje-žydinti gėlė“, „Gyvenkime saugiai ir sveikai“), akcijų („Gera daryti gera“, „Savaitė be patyčių“, „Išgirk mane“), konkursų („Sveika mokykla-sveika šeima“), vasaros stovyklų, ekskursijų organizavimas mokiniams bei tėvų įtraukimas į mokyklos veiklą. Mokyklos sveikatos priežiūros specialistė vykdo informacijos sklaidą apie sveikatos saugojimą ir stiprinimą: skaito paskaitas apie nuoseklų sveikos gyvensenos ugdymą, organizuoja įvairias akcijas („Žiemos olimpiada“, „Ar ne sunki tavo kuprinė“, „Kurkime jaukią ir švarią aplinką“), sveikatingumo savaites, parodas pasaulinei Maisto dienai, ruošia tėvams atmintines. Ši įvairi mokykloje organizuojama veikla, kuri bendruomenėje skatinama, pripažįstama ir vertinama, ugdo mokinių vertybines nuostatas, pagarbą siekia maksimalios saviraiškos. Mokiniai jaučiasi esą visuomenės nariai, aktyvūs socializacijos proceso dalyviai.

Pedagoginė, psichologinė ir socialinė pagalba mokykloje neišskirtinė. Mokykloje yra beveik visi pagalbos specialistai. Iš pokalbių su mokytojų taryba paaiškėjo, kad psichologinę pagalbą mokykloje teikia patys mokytojai, kurie gerai pažįsta kiekvieną mokinį. Socialinė pedagogė organizuoja įvairius renginius, projektus, ekskursijas, ruošia lankstinukus tėvams, mokytojams ir mokiniams, atlieka mokinių lankomumo apskaitą, kontrolę ir analizę. 2009 m. kartu su mokiniams

organizavo tarptautinės tolerancijos minėjimą, akciją „Gegužė – mėnuo be smurto prieš vaikus“, skaitė tėvams paskaitas „Vaiko mokymosi motyvacijos stiprinimas“, „Netinkami vaikų elgesio tikslai“, tačiau socialinė pagalba turėtų būti teikiama ir individualiai paskirtiems spec. poreikių mokiniams, kurią rekomenduoja PPT. Mokykloje dirbančios pagalbos mokiniui specialistės kiekvienais metais rengia specialiųjų poreikių mokiniams popietes, kurių tikslas žadinti saviraišką ir skatinti mokymosi motyvaciją: 2008-2009 m. m. „Ateik – praturtėsi“, 2009-2010 m. m., „Sustok ir nusišypsok“, 2010-2011 m. m. „Kalbos miestelis“. Specialioji pedagogė kartu su logopedu parengė metodinę priemonę „Praktiniai patarimai mokytojams ir tėvams, dirbant su specialiųjų poreikių mokiniams“.

Specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimas mokykloje priimtinas. Pagalbos specialistų darbas su specialiųjų poreikių mokiniams vertinamas gerai. Jie yra susipažinę su Specialiojo ugdymo įstatymu bei jį papildančiais aktais ir jais vadovaujasi savo darbe. Specialiojo ugdymo komisija atlieka mokinių pradinį vertinimą, nustato mokinių specialiuosius ugdymo(si) poreikius ir juos pagal galimybes tenkina, sudarant ugdymo(si) sąlygas, taip pat bendradarbiauja su mokinių tėvais, mokytojais, Panevėžio pedagogine-psichologine tarnyba. Mokykloje dešimt mokinių mokosi pagal modifikuotas ir keturi pagal adaptuotas programas. 58 mokiniams, turintiems kalbos ir komunikacijos sutrikimų, teikiama kompetentinga logopedo pagalba. Specialistė yra parengusi savitą užduočių rengimo metodiką. Užduotys individualizuotos, specifinės, nuosekliai parengtos pagal tam tikrą sistemą: rengiamos ciklais, sudaromi specialūs tekstai, diktantų rinkiniai, numatyti kriterijai, pažinimo kompetencijos lygmuo. Logopedinės pratybos vyksta kaitos principu, todėl per mokslo metus patenkinami visų mokinių poreikiai. Kiekvienas mokinys turi specialiųjų poreikių mokinių ugdymo(si) pasiekimų įvertinimą, kuriame aprašomi mokinių gebėjimai, mokslumas, savarankiško darbo įgūdžiai, ugdymo(si) sunkumų pobūdis, išvados apie mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo rezultatus. Specialiųjų poreikių mokinių pažanga analizuojama SUK posėdžiuose, mokytojų taryboje pateikiamos pusmečių ataskaitos, tačiau jų gauti duomenys neatspindi mokyklos veiklos dokumentuose. Specialiųjų poreikių mokinių konsultavimas ir užduočių individualizavimas pastebėtas 3b matematikos, 4d lietuvių k., 2b matematikos, 3d etikos, 1b lietuvių k. 4b matematikos, lietuvių k., 3e matematikos pamokose, 1-3 kl. dailės būrelyje logopedinėse pratybose. 1 klasės mokiniui, besimokančiam sveikatą tausojančiu režimu, lietuvių k. pamokoje buvo teikiama veiksminga pagalba. 3b klasėje prieš pamokas mokytoja kartu su specialiųjų poreikių mokiniu aptarė užduotis, kurias turės atliktai lietuvių k. pamokoje. Po anglų k. pamokos 2a klasėje pastebėtas individualus mokinės konsultavimas, aptariami tolimesni sėkmingo mokymosi žingsniai. Pavieniai mokytojai (4d, 3d kl.) spec. poreikių mokiniams pagal jų individualius specialiuosius ugdymosi poreikius pritaiko pasitikrinamųjų darbų užduotis. Glaudesnis pagalbos specialistų ir mokytojų bendradarbiavimas ugdant specialiųjų poreikių turinčius mokinius bei vertinant jų pasiekimus ir pažangą, padėtų gerinti šių mokinių ugdymosi kokybę.

Gabių mokinių ugdymas neišskirtinis. Iš pokalbių su mokyklos pedagogais paaiškėjo, kad mokykloje nėra vieningų susitarimų dėl gabių mokinių ugdymo. Specialiojo ugdymo komisijos 2009 m. veiklos analizėje numatyta 2010 m. tobulinti pedagoginės pagalbos teikimą gabiems mokiniams. Gabūs mokiniai turi galimybių realizuoti savo gebėjimus neformalaus ugdymo metu, dalyvaudami įvairiuose konkursuose, olimpiadose. Tačiau, stebėdami pamokas, vertintojai nustatė, kad gabiems mokiniams teikiama nepakankama pedagoginė pagalba. Mokytojai pamokose daugiausiai dirba su visa klase, mažai tenkinami mokinių ugdymo(si) poreikiai, retai jiems teikiama veiksminga pagalba bei fiksuojami jų pasiekimai. Pamokų stebėjimo protokoluose vertintojai užfiksavo, kad pavieniuose pamokose buvo pastebėti gabių mokinių gebėjimai, sužadinta mokinių vidinė motyvacija, ugdytas poreikis kurti, vaikai nukreipti tinkamai veiklai, kuri padėjo ugdyti tikruosius gebėjimus: 4c klasėje pasaulio pažinimo pamokoje gabesniems mokiniams buvo patikėtas sudėtingesnis darbas grupėje, užduočių diferencijavimas pastebėtas 4a klasėje matematikos, 1a klasėje lietuvių k., 2c klasės matematikos, 1a klasės tikybos, 2d klasės anglų k.

pamokose. Mokyklai būtų naudinga parengti ir įgyvendinti darbo su gabiais mokiniais sistema mokyklos, mokytojo, pagalbos specialistų ir klasės lygmeniu.

Pagalba planuojant karjerą vidutiniška. Profesinis švietimas integruojamas į ugdymo procesą. Bendradarbiaujama su socialiniais partneriais, organizuojamos edukacinės - pažintinės programos, ekskursijos, išvykos į įmones ir organizacijas. Mokyklos bibliotekoje informacija apie profesinį švietimą nekaupiama.

Tėvų pedagoginis švietimas vertinamas gerai.

Mokykla taiko įvairias bendravimo ir bendradarbiavimo formas, metodus. Tėvai informaciją apie vaikų pasiekimus bei pažangą gauna sistemingai. Mokinių tėvams teikiama išsami apibendrinta, diagramomis iliustruota informacija apie mokinių ugdymo(si) rezultatus. Organizuojami tėvų susirinkimai, individualūs pokalbiai, bendraujama elektroniniu paštu, telefonu, sukurtos 1c ir 1b klasių elektroninės svetainės. Tėvai turi galimybę komentuoti, teikti pasiūlymus, išsakyti mintis apie iškylančias problemas. Vertintojai mano, kad mokykloje kuriama elektroninio bendradarbiavimo kultūra, padeda glaudžiau bendrauti ir bendradarbiauti su mokinių tėvais, siekti geresnės mokinių ugdymosi kokybės, aktyviai įsitraukti į įvairius kūrybinius, edukacinius projektus. Pokalbių metu mokytojai ypatingai išskyrė tėvų dalyvavimą visuomeninėje kultūrinėje veikloje. Organizuojamos bendros mokytojų, mokinių ir tėvų netradicinės ugdomosios veiklos: pvz., kūrybinės popietės po atviru dangumi, eisenų organizavimas tarptautinės muzikos dienos proga, sporto šventės miesto parke, vasaros užmiesčio stovyklos ir kt. Mokinių tėvai kartu su vaikais ir mokytojais aktyviai dalyvauja miesto organizuojamuose renginiuose: pvz., Užgavėnių kaukės miesto šventei, miesto gimtadienio šventei sukonstruotas labirintas „Žydėk, mūsų mieste“, miesto Laisvės aikštėje surengta kūrybinių darbų paroda „Žaidžiame spalvomis“ bei sukurta meninė kompozicija „Liaudies meno ornamentika“. Mokykloje veikia pedagoginis psichologinis tėvų švietimo klubas „Bendri rūpesčiai“. Organizuojamos paskaitos: „Savarankiškos, atsakingos ir pareigingos asmenybės ugdymas šeimoje“, „Tėvų pavyzdys ugdo vaiko asmenybę“. Parengtos atmintinės, lankstinukai tėvams „Ekologinis ugdymas prasideda nuo šeimos“, „Kartu su vaiku“, „Nuoseklumas auklėjime“, „Vaiko memorandumas tėvams“. Statistinėje ataskaitoje 96,6 proc. tėvų teigia, kad mokykloje gerbiama ir vertina jų nuomonė, jiems pakanka informacijos apie vaiko mokymąsi ir elgesį, įdomūs ir naudingi tėvų susirinkimai. Mokyklos naujų bendros veiklos galimybių ieškojimas, skatina tėvų (globėjų, rūpintojų) domėjimąsi mokykla.

5. Mokyklos strateginis valdymas

Mokyklos strateginis valdymas yra priimtinas.

Mokyklos strategija neišskirtinė. Įstaigos vizija ir misija, apibrėžtos 2006-2010 m. strateginiame plane, atspindi mokyklos filosofiją, vertybes ir siekius, dera su strateginiais tikslais. Iš pokalbių su mokyklos vadovais, bendruomenės nariais išorės vertintojai daro išvadą, kad minėto laikotarpio strategiją, misiją ir viziją kūrė tik maža dalis bendruomenės narių, daugiausia mokytojai, suburti į darbo grupę. Strategija buvo pristatyta ir patvirtinta mokyklos tarybos posėdyje. Šiuo metu, rengiant naują 2011-2014 m. strateginį planą, viziją norima koreguoti. Vienas iš jos teiginių - „tapti miesto pradinio ugdymo metodikos centru“, - pasak mokyklos bendruomenės, „tapo nerealus, nes neturėjo konkretaus veiklos plano, buvo per daug platus“. Rengiant mokyklos strateginį planą, remtasi išorės aplinkos (PEST), mokyklos SSGG analizėmis, numatytas strategijos realizavimo priemonių planas. Tačiau išorės vertintojai atkreipė dėmesį į tai, kad plane numatytos kai kurios priemonės yra abstrakčios, nelengvai pamatuojamos, joms įgyvendinti skiriamas ilgas ir neapibrėžtas 2006-2010 m. laikotarpis. Nėra patvirtintos strateginio plano įgyvendinimo stebėsenos, nenumatytos net preliminarios lėšos uždavinių ir priemonių įgyvendinimui - mokyklos strategija neturi finansinio pagrindimo. Metinės veiklos programos tikslai ir uždaviniai iš dalies dera su strateginiais, jie iškeliami remiantis praėjusių metų veiklos SSGG analize. Kadangi tarpinis mokyklos veiklos programos įgyvendinimo vertinimas nėra planuojamas, metiniai veiklos rezultatai

aptariami tik rengiant kitų metų planą. Pokalbiuose su mokyklos administracija, mokytojais buvo akcentuojama, kad planavimo procedūros mokykloje vyksta per pedagogų kūrybinių grupių veiklą, o atsiskaitant šioms grupėms stebimas tiek strateginio plano, tiek metinės veiklos programos įgyvendinimas. Išorės vertintojai atkreipė dėmesį, kad planuojant labai mažai remiamasi VA ar kitomis įvertinimo išvadomis, todėl nėra aišku, kaip mokykloje iškeliami prioritetai, nustatomos probleminės sritys. Nors dauguma mokytojų ir yra išsamiai susipažinę su veiklos planais bei programomis, tačiau labiausiai atsakingi jaučiasi tik už savo grupės, kurioje dirba, veiklą ir rezultatus. Mokykloje mažai išnaudojama tiek kiekybinių, tiek kokybinių duomenų analizė, nors, pvz., parengtos labai išsamios pusmečių ugdymo(-si) pasiekimų analizės, klasių situacijų analizės, lankomumo analizės. Vertintojų komanda daro išvadą, kad planų, programų įgyvendinimo kokybę ir poveikis bei turimų duomenų panaudojimas būtų žymiai efektyvesnis bei reikšmingesnis, jei mokykloje būtų tikslingai organizuojami tarpiniai veiklos vertinimai, analizuojami ir aptariami pasiekti rezultatai, problemos. Kokybinių duomenų analizės efektyvesnis panaudojimas leistų nustatyti ne tik problemas, bet ir jų priežastis bei sprendimo būdus siekiant aukštesnės mokymo(si) kokybės.

Mokyklos veiklos įsivertinimas (vidaus auditas) vertinamas patenkinamai. Įsivertinimo procesui vadovauja 2 mokytojos, kuruoja direktorė. Pokalbiuose su mokyklos administracija, mokytojais, bendruomenės nariais išorės vertintojams buvo teigiama, kad VA buvo pradėtas vykdyti nuo „pirmo įsakymo“, be entuziazmo. Mokytojai pasijuto užkrauti papildomu dideliu darbu ir nematydami realios naudos. Prieš keletą metų įsivertinimo procesas buvo atnaujintas. Mokykla bandė vadovautis seminaro „Mokyklos tobulinimo vidaus ir išorės auditas“ (lektorius Gražvydas Kazakevičius) medžiaga ir rekomendacijomis, nors, kaip teigiama, „vėl nelabai sėkmingai“, tačiau įsivertinimas buvo vykdomas vadovaujantis mokyklos poreikiais. Iš VA metodikos atsirinko tai, kas jai priimtina, bandė net kurti savo metodiką, tačiau apie tai plačiau ir giliau nediskutavo, neaprobavo. 2007-2008 m.m. buvo vertinama pedagogų kūrybinių grupių veikla, 2009 m. - atliktas platus auditas. Išanalizavus įsivertinimo medžiagą ir iš pokalbių vertintojams paaiškėjo, kad bendruomenei reikia pagalbos - nuo konkrečių mokyklos situacijų atitinkančių iliustracijų kūrimo, duomenų rinkimo ir analizės instrumentų pritaikymo iki jau turimų kokybiškų duomenų panaudojimo savęs vertinimui bei veiklos planavimui.

Vadovavimo stilius tinkamas. Mokyklai vadovauja kompetentingi, kvalifikuoti žmonės, dalyvaujantys seminaruose, mokymuose bei nuolat tobulinantys kvalifikaciją. Pokalbiuose su mokyklos bendruomenės nariais akcentuotas vadovų demokratiškumas - priimant sprendimus diskutuojama, išklausiama daugumos nuomonė. Vadovai geba įtraukti į mokyklos veiklą tėvus - jie dalyvauja savivaldoje, ruošia bendras šventes, pasirodymus, ekskursijas, prisideda prie klasių remonto ir atnaujinimo. Mokykloje priimtinos sąlygos reikštis lyderystei, tačiau pokalbių su išorės vertintojais metu bendruomenės nariai nė vieno asmens nenorėjo įvardinti lyderiu, teigdami, kad visi yra svarbūs savo gebėjimais ir iniciatyva. Retkarčiais kaip lyderė buvo minima metodikos grupės pirmininkė. Išorės vertintojų komanda mano, kad lyderystę ir iniciatyvumą mokykloje labiau skatintų pedagogų kūrybinių grupių vadovų skyrimas iš grupės narių, o ne iš administracijos atstovų.

Personalo valdymas vertinamas kaip pakankamai kryptingas ir tenkinantis bendruomenės poreikius. Mokykloje dirba išsilavinę, būtinas kompetencijas turintys mokytojai, beveik visi yra atestuoti, dauguma iš jų turi aukštas kvalifikacines kategorijas. Pažymėtina tai, kad net 58 proc. mokytojų turi metodininko ar eksperto kvalifikacinę kategoriją. Išorės vertintojų komanda atkreipė dėmesį, kad dėl mažos darbuotojų kaitos dauguma mokytojų turi didelį darbo stažą šioje mokykloje. Pedagoginę pagalbą teikia gerai sukomplektuota specialistų. Iš dokumentų analizės, pokalbių, vertintojai nustatė, kad darbuotojų kvalifikacijai kelti yra nustatomi bendri prioritetai, o už likusią mokinio krepšelio lėšų sumą kiekvienas gali pasirinkti norimus kursus, seminarus. Tačiau stinga grįžtamojo ryšio, tikslesnės analizės, koks mokymų, seminarų poveikis, kaip kinta mokinių ugdymo kokybė, jų pasiekimai, įgūdžiai ir gebėjimai. Aptarnaujančio personalo

darbas labai veiksmingas - švari ir graži mokyklos aplinka, tvarkingos vidaus patalpos, darbuotojai noriai bendradarbiauja su mokytojais, padeda ruošti šventėms. Išorės vertintojai pastebi, jog stinga darbuotojų skatinimo sistemos. Bendruomenės nariai teigė, kad apdovanoti padėkomis jie buvo Lietuvos 1000-mečio proga, bet dažniausiai skatinami žodine padėka.

Materialinių išteklių valdymas neišskirtinis. Mokyklos administracija lėšas tvarko pagal savivaldybės ir valstybės reglamentą. Pokalbiuose su administracija, bendruomenės atstovais išorės vertintojams buvo teigiama, kad mokinio krepšelio lėšų faktiškai užtenka. Didžiausia problema yra biudžeto lėšų mokyklos aplinkai finansuoti trūkumas. Išorės vertintojai atkreipė dėmesį, kad mokykla geba sėkmingai pritraukti nebiudžetinių lėšų, kurios daro įtaką ugdymo proceso aplinkai bei kokybei. Mokyklos tarybos nutarimu, tikslingai panaudojamos 2 proc. pajamų mokesčio lėšos: atnaujinta aktų salė (pirktos kėdės), baldai ir IKT priemonės. Mokinių tėvų paramos dėka daugelyje klasių ir kabinetų atnaujinti mokykliniai baldai, grindų danga. Papildomų lėšų, už kurias buvo remontuojami sanitariniai mazgai, mokykla gauna iš patalpų nuomos.

Mokyklos materialiniai ištekliai atitinka aprūpinimo standartus. Mokykla turi nemažai informacinių šaltinių, CD, DVD, mokomųjų kompiuterinių programų, keletą daugialypės terpės stacionariai įrengtų projektorių, šviečiančią informacinę eilutę, skaitmeninės įrangos (kamerą, skaitmeninį fotoaparata), kuri sėkmingai panaudojama kuriant mokymo priemones, jas panaudojant ugdymo proceso kokybės tobulinimui, vaizdumui, prieinamumui. 1b, 1c, 1d, 2c, 3a, 4c klasių ir muzikos (D. Latvėnienė) mokytojos kuria skaitmeninio ugdymo priemones. Labai tikslingai IKT priemonės buvo panaudotos 2a, 3a kl. anglų k., 1d kl. lietuvių k., 2b kl. dailės ir technologijų pamokose ir 1-3 kl. dailės (neformaliojo ugdymo) užsiėmime. Mokytojai aktyviai dalyvauja konkurse „Virtuali kelionė klasėje“, dalijasi savo patirtimi respublikinėse IKT konferencijose. Tačiau pokalbių su išorės vertintojais metu visi bendruomenės nariai sutartinai teigė, kad mokyklai labai reikia naujesnių kompiuterių, daugiau projektorių, interaktyvių lentų, nes atsirastų galimybės naudotis šiuolaikiškesnėmis, kokybiškesnėmis IKT technologijomis, greitai internetu, kas ugdymo procesą padarytų dar efektyvesnį, modernesnį ir priimtinesnį visiems mokiniams.

Patalpų naudojimas patenkinamas. Dauguma mokyklos patalpų jaukios, šiltos, estetiškos, renovuotos. Didžiausia problema, kurią pastebėjo išorės vertintojų komanda, o pokalbių metu išsakė visi mokyklos bendruomenės nariai, yra ta, kad mokykloje nėra sporto salės, stadiono arba aikštyno. Mokytojai su mokiniais priversti sportuoti aktų salėje arba net mokyklos koridoriuose, kas neatitinka higienos normų, trukdomas darbas (dėl triukšmo) kitose klasėse, neužtikrinamas mokinių saugumas. Išorės vertintojai atkreipė dėmesį ir į tai, kad kai kurios patalpos yra nepritaikytos meninei ar kitai ugdomajai veiklai (teatrinei veiklai, gamtos būreliui) ar per mažos (logopedės, anglų k.), kai vienu metu mokosi daugiau mokinių, nei jiems yra sėdimų vietų. Vertintojų komanda atkreipė dėmesį, kad pati mokykla turi vidinių rezervų ir gali bent dalinai išspręsti mažų patalpų problemą, sukeisdama patalpas ir jose dirbančius specialistus, erdvesnę patalpą užleidžiant didesnei grupei mokinių. Vizito metu vertintojai pamokų stebėjimo protokoluose užfiksavo, kad penkiose patalpose apšvietimas neatitiko higienos normų. Išorės vertintojų komanda tiki, kad mokyklos bendruomenė, įdėjusi daug kruopštaus, estetinio, kūrybinio darbo, kuriant jaukią, šiltą aplinką, gebanti pritraukti nebiudžetinių lėšų mokyklos patalpų ir erdvių atnaujinimui, sulauks taip reikalingos išorinės pagalbos higieninius reikalavimus atitinkančių būtiniausių patalpų praplėtimui, ypač sporto salės ir aikštyno įrengimui.
